

SPECIFIKIMET TEKNIKE
Blerje karburant GAZOIL 10 ppm dhe Benzine (Premium Unl 10 ppm) për vitin 2020

ALBANAIN STANDARD

AL ST EN 590:2013

Liquid Fuel for Vehicles -Gasoline

Diesel-Requirements and Test Methods

Automotive fuels-Diesel-Requirements and test methods

General Directorate of Standardization

Address: Street “Mine Peza”, 143/3, Mailbox; 98, Tirana

TEL: +355 42 22 62 55; Fax:+355 4224 7177

E-mail: info@dps.gov.al

GDS

Reproduction is prohibited. The exclusive right to publish and sell the Albanian Standards rests with GDS.

AL ST EN 590:2013

Introduction

General Directorate of Standardization, GDS, is the National Body of Standardization in the Republic of Albania.

GDS drafts, approves and publishes albanian national standards, and also adopts and publishes european and international standards, giving them the status of Albanian Standards (AS). The same competences has and for standardization documents. Their formal approval is made by General Director of GDS.

Albanian Standards are drafted and adopted by Technical Committees (TC). Members of technical committees are specialists of state and private entities from different fields of economy that engage voluntarily in this process.

Standard EN 590:2013 is drafted by CT 19 and is approved by GDS as standard ON 2014-01-10.

Standard ST AL EN 590:2013 is published for the first time. Standards reviewed when it is

necessary, so is essential that the user will take the latest publication and its amendments, if there is such.

STANDARDI EVROPIAN

EN 590

Shtator 2013

ICS 75.160.20

Zëvendëson EN 590:2009+A1:2010

Versioni Anglisht

Karburantet e automobilave-Naftë-Kërkesat dhe metodat e provës

Karburantet për automobilat

Ky standard evropian u miratua nga CEN (Komiteti Evropian i Standardizimit) me date 26 Korrik 2013.

Anëtarët e KES(CEN) janë të detyruar të përputhen me rregulloret e brendshme të KES/CENLEC, të cilat përcaktojnë kushtet që këtij Standardi Evropian t'i japin pa asnjë ndryshim statusin e një standardi kombëtar. Listat e azhornuara dhe referencat bibliografike në lidhje me këto standarde kombëtare mund të merren për aplikim në Qendrën e Menaxhimit të CEN-CENELEC apo të ndonjë anëtari të CEN.

Ky Standard Evropian ekziston në tre versione zyrtare (Anglisht, Frëngjisht, Gjermanisht). Versioni në çdo gjuhë tjetër, i përkthyer nën përgjegjësinë e një prej anëtarëve të CEN në gjuhën e tij dhe i raportuar në Qendrën e Menaxhimit të CEN-CENELEC ka të njëjtin status me versionin zyrtar.

Anëtarët e CEN janë organet e standardeve kombëtare të Austrisë, Belgjikës, Bullgarisë, Kroacia, Qipro, Republika Çeke, Danimarkë, Estoni, Finlandë, Ish-Republika Jugosllave e Maqedonisë, Francë, Gjermani, Greqi, Hungari, Islandë, Irlandë, Itali, Letoni, Lituani, Luksemburg, Malta, Holandë, Norvegji, Poloni, Portugali, Rumani, Sllovaki, Spanja, Suedia, Zvicra, Turqia dhe Mbretëria e Bashkuar.

CEN

KOMITETI EUROPIAN I STANDARDIZIMIT

Qendra e Menaxhimit: Avenue MARNIX 17, B-1000 Bruksel

2013 CEN Të gjitha të drejtat e shfrytëzimit në çdo formë dhe me çdo mjet rezervohen në mbarë botën për Anëtarët kombëtare të CEN.

Ref Nr. EN 590:2013

EN 590:2013

Përmbajtja	Page
Parathënie	3
1.Qëllimi.....	4
2.Referencat normative.....	4
3.Kampionimi.....	6
4. Pompa e Shënjimit.....	6
5. Kërkesat dhe metodat e provës.....	6
5.1 Ngjyrosësit dhe shënuesit.....	6
5.2 Aditivë (lëndët shtesë).....	6
5.2.1Përgjithësime.....	6
5.2.2 Methylcyclopentadienyl mangan tricarbonyl (MMT).....	6
5.3 Acidi (i ngopur) metil ester (FAME)	6
5.4 Përbërës të tjerë bio.....	7
5.5 Kërkesat përgjithësisht të aplikueshme dhe metodat përkatëse të testimit ..	7
5.6 Kërkesat në varësi të klimës dhe metodat përkatëse të testimit.....	9
5.7 Saktësia dhe Kontestimet.....	10
Annex A (normativa) Detajet e programit të testimit ndër-laboratorik.....	11
Bibliografia.....	12

Parathënie

Ky dokument (EN 590:2013) është përgatitur nga Komiteti Teknik CEN / TC 19 *Lëndë djegëse të gazta dhe të lëngëta; lubrifikantë dhe produkteve të përafërta të naftës, sintetike dhe me origjinë biologjike *sekretariati i te cilave është mbajtur nga NEN.

Këtij Standardi Evropian do t'i jepet statusi i një standardi kombëtar, qoftë nga publikimi i një teksti të njëjtë ose miratimin e tij, jo më vonë sesa Mars 2014 dhe standardet kontradiktore kombëtare do të tërhiqen para Marsit të 2014-ës.

Është tërhequr vëmendja se disa prej elementeve të këtij dokumenti mund të jenë subjekt i të drejtave të patentës. CEN (dhe/ose CENELEC) nuk do të jetë përgjegjëse për identifikimin e ndonjë apo të gjithave të drejtave të patentës të këtij lloji.

Ky dokument zëvendëson EN 590:2009+A1:2010.

Ky dokument është përgatitur sipas autorizimit që Komisioni Evropian dhe Shoqata e Tregtisë së Lirë Evropiane (5) i kanë dhënë CEN.

Kërkesat e Direktivës Evropiane të Lëndëve Djegëse (Karburantet) 98/70/EC (1); përfshirë dhe amendamentet: 2003/17/EC (2); 2009/30/EC (3) dhe 2011/63/EC (4). Datat janë të përfshira me të gjitha referencat normative të metodës së provës, në mënyrë që të jenë në përputhje me kërkesat e Komisionit Evropian; me sigurinë që përcillet nga CEN/TC (Komiteti Evropian i Standardizimit/Komiteti Teknik) 19 se çdo version i azhornuar dhe i referuar do të japë gjithmonë saktësi të përafërt dhe me të njëjtin precizion, madje edhe më të mirë (shih (4).

Ndryshime teknike të dukshme midis Standardit Evropian dhe botimit të mëparshëm janë:

-Përfshirja e rishikimit të specifikimit FAME tek EN14214

-Kërkesat specifike në lidhje me kufizimin e përdorimit të Methylcyclopentadienyl mangan tricarbonyl (MMT), janë përfshirë ashtu siç kërkohet nga Komisioni Evropian.

- Shtimi i Testerit për ndezjen e karburantit (EN 16144), si një metodë alternative e testimit në provën e motorit CFR.

-Shtimi i distilimit të simuluar me gaz kromatografik (GC), EN ISO 3924, si një metodë alternative e testimit e distilimit sipas EN ISO 3405.

-Futja në përdorim e teknikave të përmirësuara dhe përcaktuese EDXRF për përmbajtje të ulët squfuri, EN ISO 13032, duke zëvendësuar EN ISO 20847.

Aneksi A është normativ dhe përmban të dhëna të sakta të metodave të provës, të cilat janë rezultat i testeve ndërlaboratorike, të kryera nga grupet e punës të CEN/TC (Komiteti Evropian i Standardizimit/Komiteti Teknik) 19. Shumë prej metodave të provës të përfshira në këtë standard ishin subjekt i testimit ndër-laboratorik për të përcaktuar zbatueshmërinë e metodës dhe saktësinë e saj në lidhje me përzierjen e naftës së automobilave me përmbajtje 10 % (V/V) ose më të lartë nga burime të ndryshme të FAME (Acidit të ngopur metil ester).

Në përputhje me rregulloren e brendshme të CEN/CENELEC (Komiteti Evropian i Standardizimit), organizatat e standardeve kombëtare të shteteve të mëposhtëm janë gati për implementimin e këtij Standardi Evropian, konkretisht: Austria, Belgjika, Kroacia, Qipro, Republika e Çekisë, Danimarka, ESTONI, Finlandë, Ish-Republika Jugosllave e Maqedonisë, FRANCA, Gjermani, Greqi, HUNGARI, Islandë, Irlandë, Itali, Letoni, Lituani, Luksemburg, MALTA, Holandë, Norvegji, Poloni, Portugali, Rumani, Sllovaki, Slloveni, Spanjë, Suedi, Zvicër, Turqi dhe Mbretëria e Bashkuar.

EN 590:2013 (E)

1. Qëllimi

Ky Standard Evropian specifikon kërkesat dhe metodat e provës të tregtimit dhe shpërndarjen e naftës automotive. Ai është i aplikueshëm në lëndën djegëse të naftës automotive për përdorim në automjetet me motor naftë, të dizenuar për të ecur me lëndë djegëse të naftës automotive me përmbajtje 7,0 % (V/V) FAME (Acidit të ngopur metil ester).

Shënim: Në funksion të këtij standardi evropian, termat ose shenjat % (m/m) dhe % (V/V), përdoren për të përfaqësuar respektivisht: pjesën takuese të lëndës në masë dhe volum.

2. Referencat normative

Dokumentet e mëposhtme, në tërësi ose pjesërisht, u janë referuar normativave dhe janë të domosdoshme për aplikimin e tij. Për referencat e datuara aplikohet vetëm edicioni i përmendur. Për referencat e padatuara aplikohet the edicioni i fundit i dokumentit të referuar (duke përfshirë çdo amendament).

EN 116:1997 (1), Naftë dhe lëndë djegëse për ngrohje shtëpiake - përcaktimi i filtrit të ftohtë të pikës së mbylljes.

EN 12662:2012, Produkte të lëngshme, derivate të naftës- Përcaktimi i kontaminimit total në distilatet e mesme- karburantet naftë dhe FAME, acid i ngopur metil ester.

EN 12916:2006, derivate të naftës- Përcaktimi i tipeve hidrokarbon aromatike në distilatet e mesme-metoda e performanës së lartë të kromatografisë likuide me zbulimin e indeksit të refrakcionit.

EN 14078:2009, Produktet e lëngshme të naftës-përcaktimi i përmbajtjes së acidit të ngopur ester metil (FAME) në distilatet e mesme-metoda e spektrometrit infrarëd.

EN 14214:2012, Produktet e lëngshme të naftës- acidi i ngopur ester metil (FAME) për përdorim në motorat e naftës dhe aplikacionet e ngrohjes-kërkesat dhe metodat e provës.

EN 15195:2007, Produktet e lëngshme të naftës-Përcaktimi i vonesës në ndezje dhe numri i rrjedhjeve të cetanit(DCN) në distilate të mesme të lëndëve djegëse nga djegia në një dhomë me të njëjtin vëllim.

EN 15751: 2009, Karburantet Automotive- acidi i ngopur ester metil (FAME) në karburantet

dhe përzierjet me naftë-Përcaktimi i Stabilitetit të oksidimit me metodën e oksidimit të përshpejtuar.

EN 16144:2012, Produktet e lëngshme të naftës— Përcaktimi i vonesës në ndezje dhe numri i rrjedhjeve të cetanit (DCN) në distilate të mesme të lëndëve djegëse- periudhë me normë fikse injektimi, metoda e djegies në dhomë me vëllim të njëjtë.

EN 16329: 2013, Naftë dhe lëndë djegëse për ngrohje shtëpiake- përcaktimi i filtrit të ftohtë të pikës së mbylljes- Metoda e “dushit” të ftohtë linear.

EN 16576:2013, Lëndët Djegëse automotive-përcaktimi i përmbajtjes së manganit dhe hekurit në distilatet e mesme të lëndëve djegëse-metoda e plazmës së shoqëruar në mënyrë induktive me Spektrometrinë e emisionit optik (ICO OES).

EN 23015:1994, derivate të naftës-Përcaktimi i pikës së ftohtë (ISO 3015:1992).

EN ISO 2160:1998, derivate të naftës- korrozionit të bakrit-provë shirit bakri (ISO 2160:1998)

EN ISO 2719:2002, Përcaktimi pikës së nxehtë-Pensky-Martens metoda e kupës së mbyllur (ISO 2719.2002)

- 1) nën rishikim
- 2) në përgatitje
- 3) ky dokument aktualisht ndikohet nga EN 14214:2012 /Fpr A1:2013.

EN ISO 3104:1996, Derivate të naftës-lëngjet transparente dhe të patejdukshëm-Përcaktimi i viskozitet kinematik dhe përlllogaritja e viskozitetit dinamik. (ISO 3104:1994)

EN ISO 3170:2004, Produktet e lëngshme të naftës -Kampionimi manual (iso 3170:2004)

EN ISO 3171:1999, Produktet e lëngshme të naftës -Kampionimi (marrja e mostrave) të Tubacionit Automatik. (ISO 3171:1988).

EN ISO 3405: 2011, Derivate të naftës-Përcaktimi i karakteristikave të distilimit në presion atmosferik (ISO 3405:2011)

EN ISO 3675:1998, derivate të naftës bruto dhe produkte të lëngshme të naftës-Përcaktim laboratorik i densitetit-metoda e hidrometrit (ISO 3675: 1998).

EN ISO 3924:2010, Derivate të naftës-përcaktimi i shpërndarjes së gradës së vlimit-metoda e gazit të kromatografisë (ISO 3924:2010).

EN ISO 4259:2006 , Derivate të naftës-përcaktimi dhe aplikimi i të dhënave precize në lidhje me metodat e provës(ISO 4259:2006).

EN ISO 4264:2007, Derivate të naftës-llogaritja e indeksit të cetanit në distilatet e mesme të lëndëve djegëse me ekuacionin e katër variablave (ndryshore0 (ISO 4264: 2007)

EN ISO5165:1998, Derivate të naftës-përcaktimi i cilësisë së ndezjes së lëndëve djegëse të naftës-

metoda e motor Cetanit (ISO 5165:1998)

EN ISO 6245:2002, Derivate të naftës-Përcaktimi i hirit (ISO 6245:2001)

EN ISO 10370:1995, Derivate të naftës-përcaktimi i mbetjeve të karbonit- metoda mikro(ISO 10370:1993)

EN ISO 12156-1:2006, Karburanti naftë-vlerësimi i përdorimit të lubrifikantëve duke përdorur pajisje të dyanshme me frekuencë të lartë (HFRR) -Pjesa 1, metoda e provës (ISO 12156-1:2006).

EN ISO 12185:1996, derivate të naftës bruto dhe derivate të naftës- Përcaktimi i densitetit-Metoda e gypave U lëkundës (ISO 12185;1996)

EN ISO 12205:1996, Derivate të naftës-Përcaktimi I stabilitetit të oksidimit në distalet të mesme të lëndëve djegëse (ISO 12205:1995)

EN ISO 12937:2000, Derivate të naftës-Përcaktimi I ujit-Metoda e titrimit Coulometric Karl Fischer(ISO 12937:2000)

EN ISO 13032:2012, Derivate të naftës-Përcaktimi i përqendrimit të ulët të squfurit në karburantet automotive-metoda spektrometrike e ndriçimit fluoreshent nga energjia- e shpërndarjes së rrezeve X (ISO 13032:2012)

EN ISO 13759:1996, Derivate të naftës-Përcaktimi i nitratit alkil në lëndët djegëse të naftës-metoda spektrometrike (ISO 13759:1996).

EN ISO 20846: 2011, Derivate të naftës-Përcaktimi i përmbajtjes së squfurit në karburantet automotive-metoda fluoreshente ultravioletë(ISO 20846:2011).

EN ISO 20884:2011, Derivate të naftës-përcaktimi i përmbajtjes së squfurit në karburantet automotive—spektrometria e ndriçimit fluoreshent në shpërndarjen sipas gjatësisë së valës të rrezeve X (iso 20884:2011)

Ky dokument aktualisht ndikohet nga EN ISO 4264:2007/A1:2013.

EN 590:2013 (E)

3. Kampionimi

Mostrat (kampionet) do të merren siç është përshkruar në EN ISO 3170 ose EN ISO 3171 dhe /ose në përputhje me kërkesat e standardeve kombëtare ose rregullimet për marrjen e mostrave në karburantet automotive. Kërkesat kombëtare do të përcaktohen në detaj ose do t'i referohen një Aneksi Kombëtar të këtij Standardi Evropian.

Për të parë ndjeshmërinë e disa prej metodave të provës të referuara në këtë Standard Evropian, një kujdes i veçantë do t'i kushtohet përmbushjes me çdo udhëzues në mbajtësit e mostrave të përfshira në standardin e metodës së provës.

4. Pompat e shënjimit

Informacioni që duhet të shënohet në pompat shpërndarëse të përdorura për dërgimin e karburanteve automotive dhe përmasat e shënimit duhet të jenë në përputhje me kërkesat e standardeve kombëtare ose instruksioneve për shënimin e pompave për karburantet automotive.

Këto kërkesa do të përcaktohen në detaj ose do t'i referohen një Aneksi Kombëtar të këtij Standardi Evropian.

Etiketimi do të jetë qartësisht i dukshëm, lehtësisht i lexueshëm dhe i ekspozuar në çdo pikë ku nafta me shtesat metalike u është ofruar konsumatorëve. Etiketa duhet të përmbajë shënimin "Përmban lëndë shtesë metalike", në gjuhën/t kombëtare dhe duhet të shtjellohet në Aneksin Kombëtar të këtij dokumenti.

5. Kërkesat dhe metodat e provës

5.1 Ngjyrosësit dhe shënuesit

Lejohet përdorimi i ngjyruësve ose shënuesve.

5.2 Aditivët (lëndët Shtesë)

5.2.1 Përgjithësime

Për të përmirësuar cilësinë e performancës lejohet përdorimi i aditivëve, lëndëve shtesë. Edhe pa ditur efektet anësore të dëmshme, lëndët shtesë të përshtatshme për karburantet rekomandohen në sasinë e duhur, për të ndihmuar në shmangien e përkeqësimit të funksionimit të automjetit dhe kontrollit të qëndrueshmërisë së emisionit. Gjithashtu mund të përdoren mjete të tjera teknike që kanë të njëjtat efekte.

Shënim : metodat e provës për tendencën e depozitimit të përshtatshme për qëllime të kontrollit rutinë nuk janë identifikuar dhe zhvilluar akoma.

5.2.2 Methylcyclopentadienyl mangan tricarbonyl (MMT)

Kur përdoret Methylcyclopentadienyl mangan tricarbonyl (MMT) kërkohet një etiketim i specifikuar (shih Klauzolën 4).

MMT është një lëndë shtesë metalike që mund të përdoret në naftë. Prania e MMT-së tek nafta duhet të limitohet në 6 mg Mangan për litër, që nga 1 Janari 2011. Ndërsa nga 1 Janar 2014 sasia e limituar për manganin duhet të shkojë deri në 2 mg mangan për litër.

Shënim : këto kërkesa janë subjekt i parashikimeve të vlerësimit nga Komisioni Evropian.

5.3 Acid i ngopur metil ester (FAME)

Lënda djegëse e naftës mund të përmbajë më shumë se 7, 0% (V/V) FAME që krahasuar me EN 14214:2012, rast në të cilin kërkesat e varura klimaterike të përcaktuara në 5.4.2 të EN 14214:2012 nuk aplikohen.

Shënim 1: metoda e përshtatshme për ndarjen dhe identifikimin e FAME përcaktohet në EN 14331 (6).

Kërkesat që varen nga klima për FAME si një komponent i përzierjes për t'u përdorur në karburantet e naftës, duke iu referuar këtij dokumenti janë të përcaktuara në 5.4.3 të EN 14214:2012. Masa e specifikuar duhet të përcaktohet mbi një bazë kombëtare, në përputhje me kushtet klimaterike lokale dhe volumit të FAME në lëndën e naftës.

Përzierja e përfunduar e naftës duhet gjithashtu që të përmbushë kërkesat në varësi të klimës të përcaktuara në 5.6 të këtij dokumenti.

Aditivët (lëndët shtesë) rrjedhës të ftohtë, kur përdoren në FAME, duhet të përkojnë me bazën e karburantit dhe cilësia e FAME duhet të sigurojë një performancë korrekte e konsekuente me kërkesat e vendosura prej këtij Standardi EVROPIAN. Zgjedhja mund të rezultojë në papërputhshmëri të aditivëve me rrjedhje të ftohtë të përdorur në FAME dhe karburantit. Zgjedhja e teknologjisë së aditivëve me rrjedhje të ftohtë do t jetë një çështje kontraktuale midis përzierjes së karburantit dhe furnizuesit FAME duke marrë për bazë kërkesat në varësi të klimës të karburantit final.

Shënim 2: kërkesat e rrjedhjes së ftohtë për FAME si një përbërës I përzierjes së karburantit është e përcaktuar në tabelën 3a dhe 3b dhe në Aneksin Kombëtar të EN 14214:2012, me qëllim kontrollin maksimal mbi përbërjen e ngopur të monoglicerideve në përzierjen finale EN 590 për sigurimin e një operacioni pa problem. Puna e vazhdueshme për identifikimin e një metode të përshtatshme të provës për monogliceridet e ngopura, ose një test performance për kontrollin e këtij aspekti në performancën e një temperature të ulët.

Me qëllim përmirësimit e qëndrueshmërisë së oksidimit të FAME, është rreptësisht e rekomanduar që të shtohet qëndrueshmëria e oksidimit me rritjen e aditivëve tek FAME në fazën e prodhimit ose para magazinimit, për të siguruar një qëndrueshmëri oksidimi të përafërt me 1000 mg/kg të 2,6-di-tert-butyl-4-hidroksitoluen (BHT, zyrtarisht e caktuar nga IUPAC si 2,6-bis(1,1-dimetiletil-4-metilfenol).

Veprimi I përafërt mund të lexohet si arritja e një performance të sigurt të qëndrueshmërisë së oksidimit, e njëjtë me normën prej 1000 mg/kg të BHT.

KUJDES: ka një rrezik potencial në formimin e nxituar të një qëndrueshmërie të oksidimit me rritjen e aditivëve në temperature të ulëta në karburant arktik të ulët aromatic. Duhet bërë kujdes në zgjedhjen e qëndrueshmërisë së oksidimit me rritjen e aditivëve në normën arktike të FAME.

5.4 Përbërës të tjerë bio

Kufizimet në shtimin e FAME vendosen për arsye teknike. Kufizimet për FAME nuk aplikohen

në hidrokarbure të tjera (të rinovueshme) si Hidrokarbur i Naftës VEGJETAL (HVO), gaz i lëngshëm (GTL), ose Biomasa me lëngje (BTL) hidrokarbure të derivuara, kjo derisa këta përbërës parafine të karburanteve arrijnë në masat e lejuara për sigurimin e një përzierjeje finale që përmbush kërkesat e EN 590. Gjithashtu përdorimi i rezervave të rinovueshme në rafineri lejohet deri në kushtet e sigurimit të një karburanti final që përkon me kërkesat e EN 590.

Shënim: drafti i specifikimit të karburantit për lëndët djegëse parafine është zhvilluar në (7).

5.5 Kërkesat përgjithësisht të zbatueshme që lidhen me metodat e provës

5.5.1 Kur testimet bëhen me metodat e renditura në Tabelën 1, karburantet automotive do të jenë në përputhje me kufijtë e specifikuar në Tabelën 1. Metodatat e provës të listuara në Tabelën 1 janë vlerësuar për aplikimin në karburantet automotive që përmbajnë FAME. Të dhënat e sakta nga programet e testeve ndër-laboratorike janë dhënë në normativën e Aneksit A, të cilat rezultojnë të jenë të ndryshme nga të dhënat e rezultuara prej metodave të provës për produktet e naftës së pastër.

5.5.2 Vlera e limituar e karbonit të mbetur që jepet në Tabelën 1, bazohet në produktin primar në qoftë se përmirësuesi I ndezjes është përdorur. Në qoftë se një vlerë kalon limitin dhe përfshihet në karburantin final në treg, EN ISO 13759 do të përdoret si një indikator i prezencës së një përmbajtjeje nitrati të përberë. Në qoftë se një përmirësues i ndezjes është i pranishëm, vlera e limituar e karbonit të mbetur të produktit nën testim nuk mund të aplikohet. Përdorimi i aditivëve nuk përjashton prodhimin për arritjen e kërkesës së maksimumit 0.30 % (m/m) e karbonit të mbetur, me qëllim shtimin e aditivëve.

5.5.3 Karburanti i naftës nuk duhet të përmbajë adulterante (përbërës simulues të ndërveprimit të lendeve midis tyre) ose kontaminant që mund ta shndërrojë karburantin të papranueshëm për t'u përdorur në motorin e naftës së automjeteve.

Shënim: për informacion të mëtejshëm për ndalimin e kontaminimit me ujë ose sedimentin (krijimi I llumit) që mund të ndodhë në ofertën zinxhir, ose për kontaminimin e kryqëzuar, këshillohet të kontrolloni respektivisht tek CEN/TR 15367-1(8) ose CEN /TR 15367-3(9).

EN 590:2013

Tabela 1-kërkesat e përgjithshme të zbatueshme dhe metodat e provës për karburantet automotive

Substanca	Njësia matëse	Limitet (normat)	Metoda e provës
-----------	---------------	------------------	-----------------

		Minimum	Maksimumi	(shih klauzolës 2)
Numri i Cetanit		51	-	EN ISO 5165 EN 15195 EN 16144
Indeksi Cetanit		46,0	-	EN ISO 4264
Densiteti në 15 gradë celsius	Kg/m ³	820,0	845,0	EN ISO 3675 EN ISO 12185
Hidrokarbure Polycyclic aromatike	% (m/m)	-	8,0	EN 12916
Përmbajtje squfuri	mg/kg	-	10,0	EN ISO 20846 EN ISO 20884 EN ISO 13032
Përmbajtje Mangani Deri 31-12-2013 Nga 01.01.2014 në vazhdim	mg/l	- -	6,0 2,0	Pr EN 16576
Pika e ndezjes	Gradë celsius	Mbi 55	-	EN ISO 2719
Karboni i mbetur (në 10%mbetje distilati)	% (m/m)	-	0,30	EN ISO 10370
Përmbajtja e hirit	% (m/m)	-	0,010	EN ISO 6245
Përmbajtja e ujit	mg/kg	-	200	EN ISO 12937
Kontaminimi total	mg/kg	-	24	EN 12662
Gërryerja e shiritit bakrit (3 orë në 50 gradë celsius)	Grada	Grupi 1		EN ISO 2160
Përmbajtja e Acidit të ngopur metil ester FAME	% (V/V)	-	7,0	EN 14078
Qëndrueshmëria e oksidimit	g/m ³ h	- 20	25 -	EN ISO 12205 EN 15751
Lubrikimi, diametri i veshjes së mprehte (wsd)	µm (micrometer)	-	460	EN ISO 12156-1

1,4) në 60 gradë Celsius				
Viskoziteti në 40 gradë Celsius	Mm ² /s	2,000	4,500	EN ISO 3104
Distilimi				EN ISO 3405
% (V/V) rafinimi në 250 gradë celsius	% (V/V)		Më pak se 65	EN ISO 3924
% (V/V) rafinimi në 300 gradë Celsius	% (V/V)	85		
95 % (V/V) rafinimi në	Gradë celsius		360	

Shënim: Kërkesat me Bold i referohen Direktivës Evropiane të Karburanteve 98/70 /EC (1), duke përfshirë amendamentet 2003/17/EC (2), 2009/30/EC (3) dhe 2011/63/EU (4).

- a. Shih gjithashtu 5.7.1.
- b. Shih gjithashtu 5.7.4.
- c. Shih gjithashtu 5.7.2.
- d. Për qëllimet e këtij Standardi Evropian, hidrokarbonet policiklikë aromatikë janë caktuar si përmbajtja totale e hidrokarboneve aromatike më pak se përmbajtja e hidrokarboneve mono-aromatike, të dyja të përcaktuara në EN 12916.
- e. Shih gjithashtu 5.7.3.
- f. Shih gjithashtu 5.2.2.
- g. Shih gjithashtu 5.2.2. dhe Aneksi A.
- h. Investigimi i mëtejshëm për kontaminimin total në metodën e provës për përmirësimin e saktësisë, veçanërisht për prezencën e FAME, nën mbikëqyrjen e CEN.
- i. FAME i përkojnë kërkesat e EN 14214, shih (3).
- j. Kur karburantet e naftës përmbajnë më shumë se 2 % (V/V) FAME , qëndrueshmëria e oksidimit e përcaktuar në EN 15751 është kërkesa për të.
- k. Për llogaritjen e indeksit të Cetanit 10%, 50 % dhe 90% (V/V) nevojiten gjithashtu pikat e RECOVERY.
- l. Limitet e distilimit në 250 gradë Celsius dhe 350 gradë Celsius janë përfshirë në tarifën e karburantit naftë të Doganave të përbashkëta të BE.
- m. EN ISO 3924 jep instruksione për konvertimin në ISO 3405-të dhëna ekuivalente. Shih gjithashtu 5.7.5.

5.6 Kërkesat e varura ndaj klimës dhe metodat e provës që lidhen me të

5-6-1 Për kërkesat e varura ndaj klimës, opsionet jepen për të lejuar vendosjen e gradave sezonale kombëtare. Opsionet janë për gjashtë klasat e parametrave klimatike CFPP (filtri I ftohte në pikën e mbylljes) dhe për klasat e ndryshme klimatike arktike dhe dimër të ashpër.

Kërkesat e varura ndaj klimës jepen në Tabelën 2 (zonat klimaterike) dhe Tabela 3 (klime arktike dhe dimërore). Gjatë testimit me metodat e dhëna në Tabelën 2 dhe Tabelën 3, karburantet automotivë duhet të jenë në përputhje me limitet e specifikuar në tabelë.

Tabela 2-kërkesat e varura ndaj klimës dhe metodat e provës-Temperature climates

Substanca	Njësia e matjes	Limitet (normat)						Metoda e provës (shih klauz. 2)
		Shkalla A	Shkalla B	Shkalla C	Shkalla D	Shkalla E	Shkalla F	
CFPP	Gradë Celsius	+ 5	0	-5	-10	-15	-20	EN 116 EN 16329
a. Shih gjithashtu 5.7.1 b. Shih Gjithashtu 5.7.6								

Tabela 3-Kërkesat e varura ndaj klimës dhe metodat e provës-klime arktike dhe me dimër të ashpër

Substanca	Njësia	Limitet normat					Metoda e provës(shih 2)
		Class 0	1	2	3	4	
CFPP	Gradë Celsius, maks	-20	-26	-32	-38	-44	EN 116 EN 16329
Pika e CLOUD	Gradë Celsius, maks	-10	-16	-22	-28	-34	EN 23015
Densiteti në 15 gradë	Kg/m ³ , min	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	EN ISO 3675 EN ISO 12185
	Kg/m ³ , maks	845,0	845,0	840,0	840,0	840,0	
Viskoziteti në 40 gradë	Mm ² /s, min	1,500	1,500	1,500	1400	1,200	EN ISO 3104
	Mm ² /s, maks	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	
Numri i Cetanit EU	Minimum	51,0	51,0	51,0	51,0	51,0	EN ISO 5165
							EN 15195
							EN 16144
Numri i Cetanit	Minimum	49,0	49,0	48,0	47,0	47,0	EN ISO

							5165 EN 15195 EM 16144
Indeksi i Cetanit	Minimum	46,0	46,0	46,0	43,0	43,0	EN ISO 4264
Distilimi							EN ISO 3405
Recovered në 180 gradë	% (V/V) max	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	EN ISO 3924
Recovered në 340 gradë	% (V/V), min	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	
<p>a. Shih gjithashtu 5.7.1</p> <p>b. Shih gjithashtu 5.7.6</p> <p>c. Shih gjithashtu 5.7.2</p> <p>d. Shih gjithashtu 5.7.4</p> <p>e. Në vendet ku aplikohet direktiva evropiane e karburanteve 98/70 EC (1) përfshirë amendamentet 2003/17/EV (2), 2009/30/EC (3) DHE 2011/63/EU (4).</p> <p>f. në vendet ku nuk aplikohet direktiva evropiane e karburanteve 98/70 EC (1) përfshirë amendamentet 2003/17/EV (2), 2009/30/EC (3) dhe 2011/63/EU (4).</p> <p>g. Caktimi I tarifës së doganave të përbashkëta BE për GAS OIL, nuk mund të aplikohet në gradat caktuara për t'u përdorur në klimat arktike dhe me dimër te ashpër.</p> <p>h. për llogaritjen e indeksit të cetanit 10 % (V/V), 50% (V/V) dhe 90 % (V/V) gjithashtu nevojiten pikat e recovery.</p> <p>i. shih gjithashtu 5.7.5</p>							

EN 590:2013 (E)

5.6.2 Në një Aneks Kombëtar të këtij Standardi Evropian çdo vend do të detajojë kërkesat për gradat e verës dhe të dimrit dhe mund të përfshijë një gradë rajonale e cila do të justifikohet nga të dhënat kombëtare meteorologjike.

5.7. Saktësia dhe kontestime

5.7.1 Të gjitha metodat e e provës të referuara në këtë standard evropian përfshijnë një deklaram të saktë. Në rastet e kontestimeve, procedurat për zgjidhjen e tyre dhe interpretimi i këtyre

rezultateve bazohet në saktësinë e metodës së provës, janë të përshkruara në EN ISO 4259 .

5.7.2 Në rastet e kontestimeve që lidhen me densitetin do të përdoret EN ISO 3675.

5.7.3 Në rastet e kontestimeve që lidhen me përmbajtjen e squfurit në këto përbërje do të përdoren: EN ISO 20846 dhe EN ISO 20884.

5.7.4 Në rastet e kontestimeve që lidhen me numrin e cetanit do të përdoret EN ISO 5165. Për përcaktimin e numrit të cetanit mund të përdoren metodat alternative me ato tabelës 1 dhe 3, duke u siguruar se këto vijnë nga një seri metodash të njohura dhe kanë një deklaram të saktë të dhënash, dhe në përputhje me EN ISO 4259, në të cilën demonstronhet një saktësi e barabartë me atë të metodave që merren si referencë.

Rezultati i provës në rastin e përdorimit të një metode alternative, do të ketë gjithashtu një lidhje domethënëse me të dhënat që vijnë nga përdorimi I metodës së marrë si referencë.

5.7.5 në rastet e kontestimeve që lidhen me distilimin do të përdoret EN ISO 3405.

5.7.6 Në rastet e kontestimeve që lidhen me CFPP do të përdoret EN 116.

Aneksi A

(normative)

Tabela A.1 paraqet saktësinë e të dhënave të marra nga programet e testeve nder-laboratorike të bëra nga CEN/TC 19 (10) dhe EI (11) që ndryshojnë nga metodat e provës të tabelës 1 dhe që në momentin e publikimit të këtij standardi evropian nuk ishin rishikuar ende.

Shënim, : metodat e mëposhtme janë bërë me qëllim që të kenë një saktësi të të dhënave për përzierjet me 5 % (V/V) FAME, me këto vlera të publikuara:

-përmbajtja e hirit EN ISO 6245

-Qëndrueshmëria Oksidimit EN ISO 12205

-CFPP EN 116

Tabela A1-Të dhënat sakta të azhornuara

Substance	Metoda e provës	Njësia	Të dhënat e CEN/TC 19 për përzierjen me 5 % (V/V) FAME
Viskoziteti në 40 gradë	EN ISO 3104		r=0,001 1 X R=0,018 X
Pika e ndezjes	EN ISO 2719		r=2,0 R=3,5
Karboni i mbetur	EN ISO 10370	% (m/m)	r=0,143 0 X ^(0,5) R=0,212 5 X ^(0,5)
<p>Ku: _</p> <p>r është përsëritja (EN ISO 4259)</p> <p>R është riprodhimi (EN ISO 4259)</p> <p>X është mjete i krahasimit midis dy rezultateve</p>			

Bibliografia

1. Direktiva 98/70/EC e Parlamentit Evropian dhe Këshilli I 13 tetorit 1998 që lidhet me cilësinë e karburanteve dhe naftës, dhe Direktivën e ndryshuar të Këshillit 93/12/EEC
2. Direktiva 2003/17/EC e parlamentit Evropiane dhe direktiva e ndryshuar 98/70/EC e Këshillit të 3 Marsit 2003, që lidhet me cilësinë e karburanteve dhe naftës, dhe në Direktivën e ndryshuar të Këshillit 93/12/EEC .
3. Direktiva 2009/30/EC e Parlamentit Evropian dhe direktivës së ndryshuar 98/70 /EC te Këshillit më 23 prill 2009 që lidhet me specifikimin e karburantit, naftës dhe gazit-oil dhe paraqitja e një mekanizmi për kontrollin dhe reduktimin e emisionit të gazrave të dëmshme, dhe direktiva e ndryshuar e Këshillit e 1993/32/EC që lidhet me specifikimin e karburantit të përdorur nga VESSELS E UJËRAVE nëntokësore dhe Direktiva 93/12/EEC.
4. Direktiva e ndryshuar 2011/63/EU e 1 qershorit 2011, me qëllim adaptimin e saj në progresin teknik, Direktiva 98/70/EC e Parlamentit Evropian dhe Këshillit që lidhet me cilësinë e karburantit dhe naftës.
5. Mandate M/394-Mandati I CEN në rishikimin e EN 590 për rritjen e përbërjes së FAME dhe FAEE në 10% (V/V), 13 Nëntor 2006.
6. EN 14331:2004, produkte të lëngshme të naftës-ndarja dhe karakterizimi I FAME nga distilatet e mesme-Metoda e Kromatografisë së lëngshme (LC/gaz i kromatografisë (GC).
7. CEN/TS 15940, Karburantet automotive-karburanti parafinat nga sintetiket ose

- hidrotrajtimeve-kërkesat dhe metodat e provës
8. CEN/TR 15367-1, derivate të naftës-instruksione për mirëmbajtje të mirë në kushtet shtëpiake-pjesa 1, Karburantet Automotive
 9. CEN/TR 15367-3, Derivate të naftës –instruksione për mirëmbajtje të mirë në kushtet shtëpiake-Pjesa 3 Kontaminimi kryqëzuar
 10. CEN/TR 15160 Nafta dhe produktet e saj –Zbatueshmëria e metodave të provës për FAME –Informacioni dhe rezultatet testet ROUND ROBIN
 11. EI Raporti I Kërkimeve në IP 398 dhe EN ISO 10370, në publikim e sipër, e disponueshme nga Instituti I Energjisë, 61 Në Cavendish Street, Londër W1G 7AR, Angli.

STANDARDI EUROPIAN

EN 590: 2013/AC

MARS 2014

ICS 75.160.20

Versioni anglez

Version francez

Version gjerman

Karburantet automotive-nafta-kërkesat dhe metodat e provës

Ky CORRIGENDUM hyn në fuqi më 5 Mars 2014 për bashkëpunimin në tre versionet e gjuhëve zyrtare të SE.

CEN -CENELEC

Qendra e Menaxhimit: Avenue MARNIX 17, B-1000 Bruksel

2013 CEN Të gjitha të drejtat e shfrytëzimit në çdo formë dhe me çdo mjet rezervohen në mbarë botën për Anëtarët kombëtare të CEN.

EN 590 :2013 /AC: 2014 (E)

1. Modifikimet e 5.5.3

Në tabelën 1, në shënimin “j”, zëvendëso “kur karburanti përmban më shumë sesa 2% (V/V) FAME, kërkesa për qëndrueshmërinë e oksidimit përcaktohet në EN 15751” me “Për përbërjet me 2% (V/V) FAME ka një kërkesë shtesë”.

Në tabelën 1, në rreshtin 14 për qëndrueshmërinë e oksidimit, në kolonën e 1, fshi pikën “j”

dhe në kolonën e 3 shtojë “ j” (e njëjta pikë) pas “20”.

EN 228:2012 (E)

STANDARDI EVROPIAN

Tetor 2012

ICS 75.160.20

Zëvendëson EN 228:2008

Versioni Anglisht

Karburantet automobilistike – Benzinë pa plumb – Kërkesa dhe metoda testimi

Standardi Evropian është aprovuar nga CEN, më 1 Shtator 2012

Anëtarët e CEN janë të detyruar të jenë në përputhje me Rregulloret e Brendshme të CEN/CENELEC të cilat përcaktojnë kushtet për dhënien këtij Standardi Evropian të statusit të një standardi kombëtar pa asnjë ndryshim. Listat e përditësuara dhe referencat bibliografike lidhur me të tilla standarde kombëtare mund të përftohen në aplikim ndaj Qendrës së Menaxhimit CEN/CENELEC ose ndaj ndonjërit nga anëtarët e CEN.

Standardi Evropian ekziston në tre versione zyrtare (Anglisht, Frëngjisht, Gjermanisht). Një version në çdo gjuhë tjetër i bërë me përkthim nën përgjegjësinë e një anëtari të CEN në gjuhën e vet dhe i regjistruar në Qendrën e Menaxhimit të CEN/CENELEC ka të njëjtin status si versionet zyrtare.

Anëtarët e CEN janë bordet kombëtare të standardeve të Austrisë, Belgjikës, Bullgarisë, Kroacisë, Qipros, Republikës Çeke, Danimarkës, Estonisë, Finlandës, Ish Republikës Jugosllave të Maqedonisë, Francës, Gjermanisë, Greqisë, Hungarisë, Islandës, Irlandës, Italisë, Letonisë, Lituanisë, Luksemburgut, Maltës, Holandës, Norvegjisë, Polonisë, Portugalisë, Rumanisë, Sllovakisë, Spanjës, Suedisë, Zvicrës, Turqisë dhe Mbretërisë së Bashkuar.

EN 228:2012 (E)

Përmbajtja

Faqe

Parathënie.....	3
1. Fusha e shtrirjes.....	5
2. Referencat normative.....	5
3. Marrja e mostrave.....	6

4. Markerimi i pompave.....	7
5. Kërkesat dhe metodat e provës.....	7
5.1. Etanoli.....	7
5.2. Ngjyrat dhe shenjat.....	8
5.3. Shtesat.....	8
5.4. Kërkesa të përgjithshme aplikimi dhe metodat e provës.....	8
5.5. Kërkesat që varen nga klima dhe metodat e provës.....	11
5.6. Raportimi i oktanit.....	14
5.7. Saktësime dhe diskutime.....	14
Aneksi A (normativ) Toleranca për presionin e avullit.....	15
Bibliografia.....	16

EN 228:2012 (E)

Parathënie

Ky dokument (EN 228:2012) është përgatitur nga Komiteti Teknik CEN/TC 19 “Karburantet e gazta dhe të lëngëta, lubrifikantet dhe produktet e lidhura me benzinën të origjinës sintetike dhe biologjike”, sekretariati i të cilit mbahet nga NEN.

Këtij Standardi Evropian do t’i jepet statusi i një standardi kombëtar ose me publikimin e një teksti identik, ose me kundërfirmë, jo më vonë se muaji Prill 2013 dhe standardet kombëtare që bien ndesh me të do të tërhiqen jo më vonë se muaji Prill 2013.

Tërhiqet vëmendja ndaj mundësisë që disa nga pjesët e këtij dokumenti mund të jenë subjekt i të drejtave të patentës. CEN (dhe/ose CENELEC) nuk do të jenë përgjegjës për të identifikuar ndonjë apo të gjitha të drejta patentash të tilla.

Ky dokument zëvendëson EN 228:2008

Originali i këtij dokumenti u përgatit nën mandatin e dhënë ndaj CEN nga Komisioni Evropian dhe Shoqata Evropiane e Tregtisë së Lirë. Veç standardeve të tjera, ai synon të jetë komplementar ndaj masave rregulluese që përmbahen në Direktiva të ndryshme të BE-së.

Më poshtë është një listë e ndryshimeve më të rëndësishme teknike midis këtij Standardi Evropian dhe edicionit të mëparshëm:

- Janë marrë parasysh kërkesa të reja në vijim të amendamenteve 2009/30/EC (3) dhe 2011/63/EU (4) të Direktivës Evropiane të karburanteve 98/70/EC (1). Pasqyrat 1,2,3,4 dhe A.1 diferencojnë në mënyrë eksplicite midis kërkesave që përmbahen në Direktivën Evropiane të karburanteve 98/70/EC (1), duke përfshirë amendamentet në vijim (2), (3), (4) dhe kërkesa të tjera.
- Kërkesat specifike lidhur me kufizimin e përdorimit të tricarbonylit të manganezit methylcyclopentadienyl (MMT) janë përfshirë siç kërkohen nga KE.
- Përderisa futja e 10% (V/V) e etanolit në benzinë pa plumb ka një ndikim në rafineri dhe në proceset e përzierjes, është konsideruar një përditësim i karakteristikave të distilimit dhe është paraqitur një Tabelë e re 3 me nivelet pak të përshtatura të avullueshmërisë (E70, E100 dhe VLI). Puna është ende në vijim për të gjeneruar të dhëna që do të mbështesnin idenë se këto ndryshime nuk ndikojnë aspektet e ngarjes së makinave në fillimin e të ftohtit dhe në mot të nxehtë. Për këto përditësime është rënë dakord paraprakisht dhe mund të rishikohen varësisht nga çështjet që lidhen me karburantet në treg.
- Janë dhënë specifikime të mëtejshme duke përfshirë pasqyra të ndara mbi gradën e benzinës pa plumb për makinat e vjetra që nuk janë autorizuar të punojnë me

benzinë pa plumb me përmbajtje të lartë karburanti bio (biofuel). Paralelisht është përgatitur një CEN/TR që synon dhënien e udhëzimeve mbi përzierjen oksigjenate (5).

- Sqarime të mëtejshme se si të përcaktohet toleranca e presionit të avullit për benzinën pa plumb që përmban etanol të lejuar në treg në rrethana përjashtuese janë dhënë në Aneksin A. Është sqaruar numri i saktë i pikëve dhjetore për tolerancën (4).
- Janë futur disa metoda prove të reja ose të rishikuara. Direktiva Evropiane e karburanteve 98/70/EC (1), duke përfshirë Amendamentet e saj (2), (3), (4) u referohet metodave të provës në EN228:2004, me kërkesën që do të tregohen metoda analitike të përditësuara për të dhënë së paku të njëjtën saktësi dhe së paku të njëjtën përpikëri si metodat që ato zëvendësojnë.
- Heqja e kuotës prej 50mg/kg me përmbajtje sulfuri.
- Referencë ndaj specifikimeve të rishikuara të etanolit EN15376

Sipas Rregulloreve të Brendshme CEN/CENELEC, këtë Standard Evropian janë të detyruara të implementojnë organizatat kombëtare të standardeve të vendeve të mëposhtme: të Austrisë, Belgjikës, Bullgarisë, Kroacisë, Qipros, Republikës Çeke, Danimarkës, Estonisë, Finlandës, Ish Republikës Jugosllave të Maqedonisë, Francës, Gjermanisë, Greqisë, Hungarisë, Islandës, Irlandës, Italisë, Letonisë, Lituanisë, Luksemburgut, Maltës, Holandës, Norvegjisë, Polonisë, Portugalisë, Rumanisë, Sllovakisë, Spanjës, Suedisë, Zvicrës, Turqisë dhe Mbretërisë së Bashkuar.

EN 228:2012 (E)

1. Fusha e shtrirjes

Ky Standard Evropian specifikon kërkesat dhe metodat e provës për benzinën pa plumb për tregtim dhe shpërndarje. Ajo është e aplikueshme për benzinën pa plumb për përdorim në mjetet me motor benzine të projektuara për të punuar me benzinë pa plumb.

Ky Standard Evropian specifikon dy tipe të benzinës pa plumb: një tip me një përmbajtje oksigjeni maksimum prej 3,7% (m/m) dhe një përmbajtje etanoli maksimumi prej 10,0% (V/V) në Tabelën 1 dhe një tip që synohet për makina më të vjetra që nuk janë autorizuar të punojnë me benzinë pa plumb me një përmbajtje të lartë karburanti bio (biofuel), me një përmbajtje oksigjeni maksimum prej 2,7% (m/m) dhe një përmbajtje etanoli maksimum prej 5,0% (V/V) në Tabelën 2.

SHËNIM 1: Të dy tipet janë bazuar në kërkesat e Direktivës Evropiane (3), (4)

SHËNIM 2: Për qëllimet e këtij Standardi Evropian termat “% (m/m)” dhe “% (V/V)” përdoren për të përfaqësuar respektivisht fraksionin e masës μ , dhe fraksionin e volumit, φ .

2. Referencat normative

Dokumentet e mëposhtme, tërësisht ose pjesërisht, referohen në mënyrë normative në këtë

dokument dhe janë të domosdoshme për aplikimin e tij. Për referencat e datuara aplikohet vetëm botimi i cituar. Për referencat e padatuara aplikohet botimi më i fundit i dokumentit të referuar (duke përfshirë edhe amendamentet).

EN 237:2004, *Produkte të lëngshme naftë – Benzinë – Përcaktimi i përqendrimeve të ulta të plumbit me spektrometër absorbimi atomik*

EN 238:1996/A1:2003, *Produkte të lëngshme naftë – Benzinë – Përcaktimi i përmbajtjes së benzolit me spektrometër me rreze infra të kuqe*

EN 1601:1997¹, *Produkte të lëngshme naftë – Benzinë pa plumb – Përcaktimi i përbërjeve organike të oksigjenuara dhe i përmbajtjes së lidhur totalisht dhe organikisht me oksigjenin me kromatograf gazi (O-FID)*

EN 12177:1998, *Produkte të lëngshme naftë – Benzinë pa plumb – Përcaktimi i përmbajtjes së benzolit me kromatograf gazi*

EN 228:2012 (E)

EN 13016-1:2007, *Produkte të lëngshme naftë – Presion avulli – Pjesa 1: Përcaktimi i presionit të avullit me ajër të ngopur (ASVP) dhe i ekuivalentit të përlllogaritur të presionit të avullit të thatë(DVPE)*

EN 13132:2000, *Produkte të lëngshme naftë – Benzinë pa plumb – Përcaktimi i përbërjeve organike të oksigjenuara dhe i përmbajtjes së lidhur totalisht dhe organikisht me oksigjenin me kromatograf gazi duke përdorur ndryshimin e kolonës*

EN 14275:2003², *Karburante automjetesh – Vlerësimi i cilësisë së karburantit benzinë dhe diezel – Testimi i mostrave nga pompat e pikave të shitjes me pakicë dhe shpërndarësit e karburantit në pika tregtare.*

EN 15376:2011, *Karburante automjetesh– Etanol si një komponent përzierjeje për benzinë – Kërkesa dhe metoda testimi.*

EN 15553:2007, *Produkte naftë dhe materiale të lidhura me të– Përcaktimi i tipeve të hidrokarboneve – Metoda e ndajthithjes me indikator fluoreshent*

EN 16135:2011, *Karburante automjetesh – Përcaktimi i përmbajtjes së manganezit në benzinën pa plumb – Metoda spektrometrike e thithjes atomike të flakës (FAAS)*

EN 16136:2011, *Karburante automjetesh – Përcaktim i përmbajtjes së manganezit në benzinën pa plumb – Metoda spektrometrike e emetimit optik të plazmës së çiftuar në mënyrë induktive (ICP OES)*

EN ISO 2160:1998, *Produkte naftë – Gërryeshmëria ndaj bakrit – Test rripi bakri (ISO 2160:1998.)*

EN ISO 3170:2004, *Produkte naftë – Testimi manual i mostrës(ISO 3170:2004).*

EN ISO 3171:2011, *Produkte nafte – Testimi i mostrës me tubacion automatik (ISO 3171:1988).*

EN ISO 3405:2011, *Produkte nafte –Përcaktimi i karakteristikave të distilimit në presion atmosferik (ISO 3405:2011)*

EN ISO 3675:1998,*Produkte nafte të papërpunuar dhe nafte të lëngshme – Përcaktim laboratorik i densitetit – Metoda me hidrometër (ISO 3675:1998)*

EN ISO 4259:2006, *Produkte nafte – Përcaktimi dhe aplikimi i të dhënave të sakta lidhur me metodat e testit (ISO 4259:2006)*

EN 228:2012 (E)

EN ISO 5163:2005³, *Produkte nafte – Përcaktimi karakteristikave të goditjes së karburanteve të makinave dhe aviacionit – Metoda e makinave (ISO 5163:2005)*

EN ISO 5164:2005⁴, *Produkte nafte – Përcaktimi i karakteristikave të goditjes së karburantit të makinave – Metoda e kërkimit (ISO 5164:2005)*

EN ISO 6246:1997, *Produkte nafte – Përmbajtja e ngjitësit/gomës në karburantet e distiluara lehtë dhe mesatarisht – Metoda e avullimit reaktiv (ISO 6246:1995)*

EN ISO 7536:1996, *Produkte nafte – Përcaktimi i stabilitetit oksidues të gazolinës – Metoda e induksionit periodik (ISO 7536:1994)*

EN ISO 12185:1996, *Produktet e naftës dhe të naftës së papërpunuar – Përcaktimi i densitetit – Metoda me tubin lëkundës në formë U-je. (ISO 12185:1996)*

EN ISO 13032:2012, *Produkte nafte – Përcaktimi i përqendrimit të ulët të sulfurit në karburantet e automjeteve – Metoda spektrometrike fluoreshente me rreze X energji-shpërndarëse. (ISO 13032:2012)*

EN ISO 20846:2011, *Produkte nafte – Përcaktimi i përmbajtjes së sulfurit në karburantet e automjeteve – Metoda fluoreshente me rreze ultraviolet.(ISO 20846:2011)*

EN ISO 20884:2011, *Produkte nafte – Përcaktimi i përmbajtjes së sulfurit në karburantet e automjeteve – Spektrometri fluoreshente me rreze shpërndarëse X të valëve të gjata. (ISO 20884:2011)*

EN ISO 22854:2008⁵, *Produkte të lëngëta nafte – Përcaktimi i tipeve të hidrokarbureve dhe oksigjenateve në gazolinën për makinë-automjet – Metoda kromatografike shumëdimensionale me gaz. (ISO 22854:2008).*

3. Marrja e mostrave

Mostrat duhet të merren siç përshkruhen në EN ISO 3170 ose EN ISO 3171 dhe/ose në përputhje me kërkesat e standardeve apo rregulloreve kombëtare për provën me mostër të benzinës pa

EN 228:2012 (E)

plumb. Kërkesat kombëtare duhet të parashtrohen në hollësi ose do t'iu referohet me referencë në një aneks kombëtar ndaj këtij Standardi Evropian.

Duke pasur parasysh ndjeshmërinë e disa nga metodat e provës të referuara në këtë Standard Evropian, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet përputhshmërisë me çfarëdo udhëzimi mbi kontejnerët e testimi të mostrave, të cilat janë përfshirë në standardin e metodave të testit.

Është thelbësore që për testimin e mostrave të benzinës pa plumb, kontejnerët që përdoren për të marrë dhe ruajtur mostrat përpara provës të mos jenë të kontaminuara, sidomos me plumb dhe/ose sulfur.

4. Markerimi i pompave

Informacioni që duhet markeruar në pompat shpërndarëse që përdoren për shpërndarjen e benzinës pa plumb dhe dimensionet e etiketave duhet të jenë në përputhje me kërkesat apo rregulloret e standardeve kombëtare për markerimin e pompave të benzinës pa plumb. Kërkesa të tilla duhet të parashtrohen në hollësi ose do t'iu referohen referencave në aneksin kombëtar ndaj këtij Standardi Evropian.

Etiketimi duhet të jetë qartësisht i dukshëm lehtësisht i lexueshëm dhe i dukshëm nëçdo pikë ku benzina pa plumb me shtesat metalike është e disponueshme për konsumatorët. Etiketa duhet të përmbajë: “Përmban shtesa metalike” në gjuhën(t) kombëtare dhe do të shtrihet në Aneksin Kombëtar të këtij dokumenti.

Është e rekomandueshme gjithashtu që markerimi shtesë i pompës të aplikohet për shpërndarjen e benzinës pa plumb që përmban oksigjenat të lartë (me një përmbajtje oksigjeni maksimum 3,7% (m/m) dhe/ose oksigjenate të ulëta (me një përmbajtje oksigjeni maksimum 2,7% (m/m).

Për benzinën pa plumb që përmban oksigjenate të larta, markerimi i pompës do të konsistojë në simbole vizuale lehtësisht të njohshme që:

- a) Ti identifikojë benzinën pa plumb me përputhje me EN 228
- b) Të specifikojë RON-in dhe
- c) Të identifikojë që benzina pa plumb përmban oksigjenate të larta (në këtë rast simboli i rekomanduar është “E 10”).

Për benzinën pa plumb që përmban oksigjenate të ulëta, markerimi i pompës do të konsistojë në simbole vizuale që njihen lehtësisht që:

- d) Të identifikojë benzinën pa plumb në përputhje me EN 228
- e) Të specifikojë RON-in dhe

EN 228:2012 (E)

- f) Të identifikojë pëlqimin e Shtetit Anëtar dhe të jetë e pasqyruar në një Aneks Kombëtar në këtë dokument se benzina pa plumb përmban oksigjenate të ulëta.

Pompat shpërndarëse për benzinën pa plumb me oksigjenate të larta ose të ulëta mund të markerohen gjithashtu me tekst në gjuhën(t) kombëtare sipas pëlqimit të Shtetit Anëtar duke përshkruar karakteristikat e benzinës pa plumb dhe të gjitha të tilla kërkesa do të parashtrohen me hollësi ose do të referohen në një Aneks Kombëtar në këtë dokument.

5 Kërkesat dhe metodat e provës

5.1 Etanoli

Benzina pa plumb mund të përmbajë deri në 10.0% (V/V) të etanolit në përputhje me EN 15376.

Kur etanoli përdoret si komponent përzierës, ai mund të përmbajë denatyrante në qoftë se kërkohen nga rregulloret Evropiane dhe kombëtare. Këto denatyrante lejohen me kusht që të sigurojnë se ato nuk shkaktojnë efekte anësore të dëmshme për makinat dhe sistemet e distribucionit të karburantit.

SHËNIM: Këshilla të mëtejshme për trajtimin dhe oksigjenatet përzierëse në tërësi mund të gjenden në (6). Udhëzime të mëtejshme mbi oksigjenatet përzierëse në përputhje me kërkesat e 2009/30EC janë dhënë në CEN:TR 16435(5).

Është i rekomandueshëm një regjistër për gjurmimin e origjinës biologjike. Për përcaktimin e origjinës biologjike të etanolit, një alternativë është përcaktimi i moshës, e cila bazohet në prishjen beta(minus) të izotopit të karbonit radioaktiv C14. Kjo metodë (9) konsiderohet shumë e lodhshme për testime të shpeshta, por mund të konsiderohet një instrument i dobishëm për të përcaktuar rastet kur kontestohet qasja e gjurmës së auditit.

5.2 Ngjyrat dhe shenjat

Përdorimi i ngjyrave dhe shenjave lejohet me kusht që të sigurojnë se ato nuk shkaktojnë efekte të dëmshme anësore për makinat dhe sistemet e distribucionit të karburanteve.

5.3 Shtesat

5.3.1 Të përgjithshme

Me qëllim që të përmirësohet cilësia e performancës lejohet përdorimi i shtesave. Për të ndihmuar në mënjanimin e përkeqësimit të ngarjes dhe qëndrueshmërinë e mbajtjes nën kontroll të emetimeve, rekomandohen në sasi të përshtatshme shtesa në karburant por të tilla që nuk kanë efekte të dëmshme anësore të njohura,. Mund të përdoren gjithashtu mjete të tjera teknike me efekte të barasvlershme.

EN 228:2012 (E)

KUJDES – benzina pa plumb do të jetë e lirë nga çdo papastërti apo kontaminim që mund ta bëjë karburantin të papranueshëm për përdorim në makinat me motor benzine të projektuara për të punuar me benzinë pa plumb.

SHËNIM Nuk janë identifikuar dhe nuk janë zhvilluar akoma metoda për provën e tendencave të formimit të depozitave të përshtatshme për qëllime kontrolli rutinë.

5.3.2 Fosfori

Me qëllim që të ruajnë sistemet katalitike të automjeteve, përzierjet që përmbajnë fosfor nuk do t'i shtohen benzinës pa plumb.

5.3.3 Trikarbonil Manganezi Metilciklopentadienyl (MMT)

Kur përdoret Trikarbonil Manganezi Metilciklopentadienyl (MMT), kërkohet një etiketë specifike (shih klauzolën 4).

MMT është një shtesë metalike që mund të përdoret në benzinën pa plumb. Prania e MMT në benzinën pa plumb do të kufizohet në 6mg manganezi për litër nga 1 Janari 2011. Kufizimi do të jetë 2 mg për litër nga 1 Janari 2014.

SHËNIM Këto kërkesa janë objekt rishikimi pas vlerësimeve nga Komisioni Evropian.

5.4 Kërkesa të përgjithshme aplikimi dhe metoda testimi

Kur testohet me metodat e treguara në Tabelat 1,2,3 dhe 4, benzina pa plumb, sipas përmbajtjes maksimum të oksigjenit të saj, duhet të jetë në përputhje me kufizimet e specifikuara respektivisht në Tabelat 1,2,3 dhe 4.

Shtetet Anëtare mund të vendosin të vijojnë për të lejuar daljen në treg të benzinës pa plumb të shkallës së rregullt. Kjo shkallë e ndarë duhet të jetë në përshtatje me të gjitha kërkesat e parashtruara në Tabelat 1,2,3 dhe 4 të këtij Standardi Evropian, me përjashtim të një numri minimum oktanësh të makinave (MON) prej 81 dhe një numri minimum oktanesh kërkimi (RON) prej 91. Kërkesat dhe metodat e provës pasqyrohen pastaj në një Aneks Kombëtar në këtë dokument.

Metodat e provës të përfshira si referenca normative në këtë Standard Evropian, kur përditësohen, duhet t'iu jepet së paku e njëjta saktësi dhe së paku i njëjti nivel përpikërie si metodat që ato zëvendësojnë.

SHËNIM Për informacion të mëtejshëm mbi kontaminimin parandalues në zinxhirin e furnizimit ose për kontaminimin e ndërsjellët, është e këshillueshme të kontrollohet CEN/TR

EN 228:2012 (E)

15367, Pjesët 2 dhe 3 respektivisht (7,8). Një metodë përcaktimi për komponentët me zierje të lartë në benzinën pa plumb është nën zhvillim e sipër nga CEN.

Më poshtë, Tabela 1- Kërkesa dhe metoda prove për benzinën pa plumb me përmbajtje oksigjeni maksimum prej 3.7% (m/m)

Vetitë	Njësitë	Kufizimet		Metoda Testi ^a (Shih 2. Referenca normative)
		Min	Max	
Numër Oktani Kërkimi, RON		95,0		EN ISO 5164 b
Numër Oktani Makine, MON		85,0		EN ISO 5163 b
Përmbajtje plumbi	Mg/l		5,0	EN 237
Densiteti (në 15°C) c	Kg/m ³	720,0	775,0	EN ISO 3675 EN ISO 12185
Përmbajtje Sulfuri c	Mg/kg		10,0	EN ISO 13032 EN ISO 20846 EN ISO 20884
Përmbajtje manganezi d Deri 31-12-2013 Nga 01-01-2014	Mg/l		6,0 2,0	EN 16135 EN 16136
Qëndrueshmëria oksidimit e	Min.	360		EN ISO 7536
Përmbajtja e gomës ekzistente (solvent i larë)	Mg/100ml		5	EN ISO 6246
Rrip korrozioni bakri 3 h në 50 °C	Vlerësim	Klasi 1		EN ISO 2160
Dukshmëria e		I qartë dhe i ndritshëm		Inspektim vizual
- Përmbajtja e tipit të hidrokarbonit c - Olefinë - Aromatik	% (V/V)		18,0 35,0	EN 15553 EN ISO 228 54

Përmbajtja e benzolit c	% (V/V)		1,00	EN 238 EN 12177 EN ISO 22854
Përmbajtja e oksigjenit c	% (m/m)		3,7	EN 1601 EN 13132 EN ISO 22854
Përmbajtja e oksigjenatit c	% (V/V)			EN 1601 EN 13132 EN ISO 22854
- Methanol g			3,0	
- Etanol h			10,0	
- Alkool Iso-propil			12,0	
- Alkol Iso-butyl			15,0	
- Alkool Tert-butyl			15,0	
- Eterë (5 ose më shumë atome C)			15,0	
- Oksigjenate të tjera			22,0	
			15,0	

SHËNIM: Kërkesat e theksuara me **bold** i referohen Direktivës Evropiane të Karburanteve 98/70/EC (1) duke përfshirë amendamentet në vijim (2), (3) dhe (4)

(a) Shih gjithashtu 5.7.1

(b) një korrektim i 0,2 për MON dhe RON do të zbritet për përlogaritjen e rezultatit final përpara raportimit sipas kërkesës së Direktivës Evropiane të Karburanteve 98/70/EC (1) duke përfshirë amendamentet në vijim (2), (3) dhe (4). Shih gjithashtu 5.6 dhe 5.7.2

(c) Shih gjithashtu 5.7.2

(d) Shih gjithashtu 5.3.3

(e) Dukshmëria do të përcaktohet në temperaturë ambienti

(f) Një studim CEN gjendet në EN ISO 22854 i aplikueshëm për analizat e mostrave që kanë një përmbajtje oksigjeni prej maksimumi 3.7% (m/m).

(g) Do të shtohen agjentë stabilizues

(h) Kur përdoret etanoli si komponent përzjerjeje do të bëhet në përshtatje me EN 15376 (Shih 5.1). Agjentë stabilizues mund të shtohen.

(i) të tjera monoalkoolike dhe eterë me një pikë zierjeje të fundit jo më të lartë se sa përshkruhet në Tabelën 3

(k) Metodatat e cituara të testit nuk kanë një parashtrësë precizioni për një përmbajtje oksigjeni mbi 3 (m/m). Bazuar në të dhëna kompeticioni nga gjashtë vjetët e fundit, CEN/TC 19 pranon një vlerë riprodhimi mesatare të $R=0.37$ për të gjitha metodatat e testit.